

Kristianstads kommun
Kommunstyrelsen
Kultur- och fritidsnämnden
Kommunfullmäktige för kännedom

Granskning av hantering av konst

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Kristianstads kommun har PwC genomfört en granskning av hanteringen av konst. Granskningens revisionsfråga har varit:

- *Har kultur- och fritidsnämnden en ändamålsenlig hantering av kommunens konst?*

Efter genomförd granskning bedömer vi att kultur- och fritidsnämnden i allt väsentligt har en ändamålsenlig hantering av kommunens konst.

Bedömningen grundas bland annat på att reglementena inte blivit reviderade de senaste åren och att nämnden inte följer kommunens riktlinjer för inventarieredvisning. Vi ser det som positivt att det pågår ett arbete med att revidera avtalet mellan Regionmuseet och nämnden samt reglemente för konstkommittén. Vidare grundas bedömningen på att konsten förtecknas på ett ändamålsenligt sätt samt att förvaring, underhåll, upphängning och försäkring av kommunens konst sker på ett ändamålsenligt sätt.

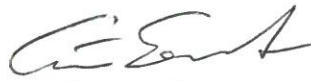
Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi kultur- och fritidsnämnden att:

- se över benämningen för konstkommitténs reglemente,
- uppdatera avtalet mellan nämnden och Regionmuseet gällande inventering av konst,
- revidera *Rutiner och strategier för inköp av lös konst* så den överensstämmer med lagen om offentlig upphandling,
- säkerställa att kommunens riktlinjer för inventarieredvisning följs gällande inventering,
- ta del av konstprogrammen även efter projektets slutförande.

Granskningsrapporten överlämnas till kultur- och fritidsnämnden för beaktande och till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för kännedom.

För revisorerna i Kristianstads kommun

Sven Gunnar Linné
Ordförande

Göran Sevebrant
Vice ordförande

Granskning av hanteringen av konst

Kristianstad kommun

Juni 2019

Malin Jönsson, certifierad kommunal revisor

Emma Ekstén, revisionskonsult

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Inledning	4
Bakgrund	4
Syfte och Revisionsfråga/-or	6
Revisionskriterier	6
Kontrollmål	6
Avgränsning	6
Metod	5
Iakttagelser och bedömningar	6
Revisionell bedömning	16
Bedömningar utifrån kontrollmål	16
Rekommendationer	18
Bilagor	19

Sammanfattning

Efter en bedömning av väsentlighet och risk har revisorerna i Kristianstads kommun beslutat att genomföra en granskning av hanteringen av kommunens konst. Syftet med granskningen har varit att bedöma om kultur- och fritidsnämnden har en ändamålsenlig hantering av kommunens konst.

Vår bedömning är att kultur- och fritidsnämnden i allt väsentligt har en ändamålsenlig hantering av kommunens konst. Bedömningen grundar sig på utfallet av nedan kontrollmål.

Kontrollmål 1

Vår bedömning är att det delvis finns ändamålsenliga styrdokument och riktlinjer. Bedömningen grundar sig på avtalet mellan nämnden och Regionmuseet inte berör inventeringen av kommunens konst. Vidare grundar det sig på att reglementena inte har blivit reviderade de senaste åren.

Vi ser det som positivt att det pågår ett arbete med att ta fram ett förslag till förnyat avtal med Regionmuseet inom vilket regelbunden inventering kommer att förtydligas. Vidare pågår det även ett arbete med att revidera reglemente för konstkommittén.

Kontrollmål 2

Vår bedömning är att styrdokument och riktlinjer tillämpas. Vi konstaterar dock att det finns vissa delar i Rutiner och strategier för köp av lös konst som inte följs fullt ut i alla delar, exempelvis när det gäller att inköp av konst främst ska ske från svenska och nordiska konstnärer. Vi konstaterar dock att det inte är möjligt i enlighet med gällande upphandlingslagstiftning och att rutinen kommer att ses över med anledning av det. Vi anser i övrigt att rutinen följs i väsentlig utsträckning.

Kontrollmål 3

Vår bedömning är att konsten förtecknas på ett ändamålsenligt sätt. Förteckningen över konsten hanteras av Regionmuseet genom avtal mellan nämnden och Regionmuseet. Kontrollinventering har skett utan anmärkning.

Vi noterar dock att nämnden inte följer kommunens riktlinjer för inventarieredovisning vilken lyfter att fysisk inventering ska sker årligen. I nuläget inventeras kommunens löskonstsamling periodvis, i block och den kommunala platsspecifika konsten sker regelbundet.

Kontrollmål 4

Vår bedömning är att förvaring, underhåll, upphängning och försäkring av kommunens konst sker på ett ändamålsenligt sätt. Bedömningen grundar sig på att förvaring sker under goda förutsättningar i Regionmuseets magasin i de fall konsten inte är utplacerad. Vidare finns underhållsplaner för kommunens skulpturer och vid upphängning deltar personal från konsthallen. Vi konstaterar

även att ersättningsnivån från försäkringsbolaget avser en enskild skada och utifrån detta bedöms värdena vara ändamålsenliga.

Kontrollmål 5

Vår bedömning är att kultur- och fritidsnämnden har tillämpat 1 % regeln utifrån sitt ansvarsområde. Bedömningen grundar sig på att stickprov visat på att riktlinjen följts samt att samtliga steg i processen är väldokumenterade. Vi ser det som positivt att riktlinjerna för 1 % regeln reviderats under år 2019 i syfte att tydliggöra ansvarsfördelningen.

Vi anser att det vore av vikt för nämnden att ta del av konstprogrammen när projekten är slutförda i syfte att säkerställa dess genomförande.

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi kultur- och fritidsnämnden att:

- se över benämningen för konstkommitténs reglemente,
- uppdatera avtalet mellan nämnden och Regionmuseet gällande inventering av konst,
- revidera *Rutiner och strategier för inköp av lös konst* så den **överensstämmer med** lagen om offentlig upphandling,
- säkerställa att kommunens riktlinjer för inventarieredovisning följs gällande inventering,
- ta del av konstprogrammen även efter projektets slutförande.

Inledning

Bakgrund

Kommunen äger tavlor, skulpturer och konstverk av annat slag där värdet uppgår till betydande belopp. Konsten är tillgänglig för personal och allmänhet som utsmyckning av lokaler och omgivningar. Att konstinnehavet hanteras enligt fungerande rutiner och att kommunen tillser att konstverken skyddas mot stöld och åverkan är centralt. Kommunen ger ett årligt anslag för inköp av lös konst på 100 000 kr. För särskilda projekt finns det ett par mindre fonder att tillgå. Lösconstinköp föreslås i konstkommittén där inköpen godkännes.

En undersökning gjord av Konstnärernas Riksorganisation under år 2017 visar att det är stora skillnader på hur mycket Sveriges kommuner satsar på professionell bild- och formkonst. Endast vart fjärde kommun tillämpar konsekvent en-procentsregeln, som säger att en procent av varje nybyggnations kostnad ska innefatta nygjord konst. Av Kristianstads kommuns webbplats framgår att kommunen tillämpar regeln genom att kommunstyrelsen fattade beslut om detta 2008-08-13. I Kristianstad kommun har kultur- och fritidsnämnden ansvaret för kommunens konst. Till nämnden finns ett utskott benämnd konstkommittén som hanterar de praktiska frågorna kring kommunens konst. Till konstkommittén är delegerat beslutanderätt när det gäller inköp av lös konst till offentliga lokaler i enlighet med givna budgetramar. Konstkommittén upprättar rutiner och strategier för inköp av lös konst som föreläggs kultur- och fritidsnämnden för beslut.

Efter en bedömning av väsentlighet och risk har revisorerna i Kristianstads kommun beslutat att genomföra en granskning av hanteringen av kommunens konst.

Syfte och Revisionsfråga

Syftet med granskningen är att bedöma om kultur- och fritidsnämnden har en ändamålsenlig hantering av kommunens konst.

Revisionskriterier

- Reglemente för kultur- och fritidsnämnden samt konstkommittén
- Styrdokument och riktlinjer

Kontrollmål

- Det finns ändamålsenliga styrdokument och riktlinjer för hanteringen av kommunens konst
- Styrdokument och riktlinjer tillämpas
- Konsten förtecknas på ett ändamålsenligt sätt
- Förvaring, underhåll, upphängning och försäkring av kommunens konst sker ändamålsenligt
- Kultur- och fritidsnämnden följer upp att en-procentsregeln tillämpas

Avgränsning och metod

Granskningen avgränsas till kultur- och fritidsnämndens verksamhet gällande konstanter. Granskningen avser verksamhetsår 2019 men stickprov har tagit under år 2018 då det inte startats eller avslutats några konstprojekt enligt 1 % regeln under år 2019.

Intervjuer har genomförts med ordförande och vice ordförande för kultur- och fritidsnämnden, förvaltningschef för kultur- och fritidsförvaltningen, konsthallschef, konstintendent, kulturstrateg, controller samt 1:e intendent på Regionmuseet. Samtliga intervjuade har tagit del av rapporten för sakgranskning.

Vi har även genomfört en inventering av kommunens konst genom stickprovvis urval. Konsten har varit utplacerad på olika ställen i kommunen.

Iakttagelser och bedömningar

Kontrollmål 1

"Det finns ändamålsenliga styrdokument och riktlinjer för hanteringen av kommunens konst"

Iakttagelser

Reglementen

Det finns två reglementen som reglerar vilka som är ansvariga för att arbeta med kommunens konst. Det ena är reglementet för kultur- och fritidsnämnden, senast reviderat av fullmäktige 2015-11-17 § 216. Av reglementets § 2 framgår att nämnden ansvarar för konstinköp och den konstnärliga gestaltningen av offentliga miljöer.

Det andra reglementet som berör ansvarsfördelningen för kommunens konst är reglementet för konstkommittén som är fastställt av kultur och fritidsnämnden 2003-12-11. Enligt reglementet för konstkommittén är detta ett utskott under kultur- och fritidsförvaltningen som hanterar konstfrågor i Kristianstads kommun. Konstkommittén är beredande organ till kultur- och fritidsnämnden när det gäller den offentliga konstnärliga gestaltningen. Kultur- och fritidsnämnden har delegerat beslutanderätt till konstkommittén när det gäller köp av lös konst till offentliga lokaler i enlighet med givna budgetramar. Konstkommittén ansvarar för att den offentliga konsten görs tillgänglig för allmänheten.

Enligt intervjusvar ska nuvarande reglementen ses över i syfte att säkerställa dess aktualitet.

Avtal om hantering av Kristianstads kommuns konstsamling

Kultur- och fritidsnämnden och Regionmuseet i Kristianstad tecknade 2005-12-07 ett avtal gällande hantering av kommunens konstsamling. Av avtalet framgår att Regionmuseet inom ramen för det årliga verksamhetsanslaget tar på sig att;

- magasinera Kristianstads kommuns konstsamling, den så kallade K-konsten,
- fortlöpande registrera, katalogisera, fotografera och märka konst som inköpts av kommunen för att tillföras K-konstsamlingen,
- hantera in- och utlån omfattande kontakt med deponent, in- och utplockning ur magasin, transport och utlämningskvitto

Kultur- och fritidsnämnden svarar enligt avtalet (§ 3) för att nyförvärv levereras till museets magasin på Norra kasern med tillhörande uppgifter om konstnär, teknik,

pris och inköpsställe. Som bilaga till avtalet (§ 4) bifogades rutiner och strategier för konstkommittén i Kristianstads kommun avseende inköp av bildkonst.

Avtalet täcker inte inventering av kommunens konstsamling. Detta påpekades som en svaghet i den granskning som revisorerna genomförde år 2012 kring kommunens konsthantering. Revidering av avtalet har inte genomförts sedan tecknandet år 2005. Enligt intervjuerna så ingår inventering i Regionmuseets uppdrag men att det behöver förtydligas. Det pågår enligt intervjuer ett arbete med att ta fram ett förslag till förnyat avtal med Regionmuseet där tydliggörande kring regelbunden inventering kommer att ske.

Rutiner och strategier för inköp av lös konst

Konstkommittén har i samband med upprättandet av reglementet också tagit fram rutiner och strategier för inköp av lös konst. Rutinen beskriver bland annat inköp i första hand bör göras från utställningar och endast i undantagsfall av konstnärerna själva.

Rutinen beskriver vidare att utplacering sköts av konsthallen i samarbete med Regionmuseets registreringsavdelning. I den mån det är möjligt köps konst med en bestämd plats i tanke. Konst kan köpas in för att placeras ut senare.

Av rutinen framgår att det krävs ett samråd mellan minst en ledamot från konstkommittén samt en representant från konsthallen för att göra inköp.

Enligt rutinen prioriteras samtidskonst som i första hand är svensk och nordisk. Det bör finnas en balans mellan konstens olika uttryck. Inköparna bör hålla sig informerade om de lokala galleristernas utställningar för eventuella inköp.

Konsthallen har enligt rutinen överblick över samlingens innehåll. Konsthallen ansvarar för att de verk som placeras ut är i bra skick och att de är funktionella i offentlig miljö.

Riktlinje för 1 % -regeln i Kristianstads kommun

Vid sitt sammanträde 2008-08-13 fattade kommunstyrelsen beslut om att kommunen ska tillämpa 1 % -regeln vid nybyggnation. 1 % -regeln innebär i korthet att vid nybyggnation ska minst 1 % av investeringarna gå till konst. I oktober år 2009 tog kultur- och fritidsförvaltningen tillsammans med konstkommittén och C4 teknik fram riktlinjer för 1 % -regeln.

Riktlinjen innehåller 14 punkter om bestämmelser kring 1 % -regeln och dessa återges i bilaga 1.

Kommunfullmäktige beslutade 2019-03-12 § 67 att anta nya riktlinjer för 1 % -regeln. Det reviderade förslaget är en vidareutveckling av den tidigare riktlinjen, där en förändring är att projekt i investeringsbudgeten föreslås skapa en samlad pott. Utifrån denna pott beslutas vilka byggprojekt eller miljöer som ska prioriteras för konstnärlig gestaltning. Med de tidigare riktlinjerna genererade varje byggprojekt med budget överstigande 10 miljoner kronor ett utrymme för konstnärlig gestaltning kopplat till just det byggprojektet. Denna avgränsning har tagits bort i den nya riktlinjen, liksom begränsningen att 1 % -regeln endast gäller

projekt över 10 miljoner kronor. Förslaget till ändring innebär enligt beslutsunderlaget en flexibilitet och möjlighet till att kraftsamla kring några byggprojekt eller miljöer.

De reviderade riktlinjerna innebär enligt beslutsförslaget också att det i den totala summan för konstnärlig gestaltning avsätts medel för skötsel och underhåll av såväl befintlig, äldre konst som nya konstinvesteringar.

Redovisning av det samlade anslaget för konstnärlig gestaltning ska ske i samband med bokslutet.

Utöver ovanstående rutiner finns även manualer och rutiner för den praktiska konsthandlingen, vilka återfinnes längre fram i rapporten.

Bedömning

Kontrollmålet bedöms som delvis uppfyllt.

Utifrån genomförd granskning är vår bedömning att det delvis finns ändamålsenliga styrdokument och riktlinjer. Bedömningen grundar sig bland annat på att gällande styrdokument för handlingen av konst så som avtalet mellan kultur- och fritidsnämnden och Regionmuseet inte berör inventering av kommunens konst. Detta är något som påpekats som en brist vid en tidigare revisionsgranskning. Avtalet är ej uppdaterat sedan tecknandet år 2005.

Bedömningen grundar sig vidare på att reglementet för kultur- och fritidsnämnden inte har varit föremål för revidering sedan 2015 samt att reglementet för konstkommittén inte har reviderats sedan år 2003.

Vi ser det som positivt att det pågår ett arbete med att ta fram ett förslag till förnyat avtal med Regionmuseet där tydliggörande kring regelbunden inventering kommer att ske. Vidare pågår det även ett arbete med att revidera reglementet för konstkommittén.

Vi noterar att reglementet för konstkommittén är fastställt av kultur- och fritidsnämnden. Enligt kommunallagen 6 kap, 44 § är det fullmäktige som ska anta reglementen om nämndernas verksamhet och arbetsformer. Kommunfullmäktige har i enlighet med kommunallagen antagit reglemente för nämnden som helhet. Kommunfullmäktige bör enligt kommentarer till lagtexten inte besluta om detaljmässiga delar i nämnderna. Då konstkommittén är ett utskott till kultur- och fritidsnämnden föreslår vi att det dokument som beskriver arbetsformerna inte bör benämnas som reglemente utan snarare som arbetsordning eller uppdragsbeskrivning för konstkommittén. Det blir enligt vår mening missvisande att benämna dokumentet som reglemente när det inte fastställs av fullmäktige.

Vi ser positivt på att riktlinjen för 1 % -regeln har uppdaterats och att denna lyfter fram väsentliga aspekter såsom att medel avsätts för skötsel och underhåll samt att redovisning av det samlade anslaget för konstnärlig gestaltning ska ske i samband med bokslutet.

Kontrollmål 2

”Styrdokument och riktlinjer tillämpas”

lakttagelser

Vid intervjuerna beskrivs det vissa svårigheter med att följa *Rutiner och strategier för köp av lös konst*. Detta grundar sig på att en punkt i dokumentet innefattar att konsten som köps in främst ska vara svensk eller nordisk. Enligt *Lagen om offentlig upphandling (2016:1145)* är det inte tillåtet att gynna lokala producenter och därmed inte heller lokala konstnärer. Av intervjuerna framgår att dokumentet ska revideras bland annat med anledning av detta. Gällande upphandling av konst har förvaltningen en särskild kontaktperson på upphandlingsenheten som arbetar nära förvaltningen. Kultur- och fritidsförvaltningens controller har en bakgrund inom upphandlingsområdet, vilket enligt intervjusvaren gör att det finns en god kompetens när det kommer till upphandling av konstverk. Enligt intervjuerna har upphandlingsenheten tillsammans med förvaltningen upprättat processdokument för upphandling i syfte att underlätta arbetet.

Enligt *rutinen för köp av lös konst* ska också utplacering av konst skötas av konsthallen i samarbete med Regionmuseets registreringsavdelning. Kristianstad konsthall är enligt intervjusvar involverade i utplacering av verk.

När ett konstverk förvärvas finns det redan i konstkommitténs beslut en färdig placering för konstverket. Enligt intervjusvar händer det sällan att ett konstverk köps in utan en tilltänkt placering. Det kan hända att verk doneras och då har de inte per automatik en placering. Vid förvärv av konstverk lämnas allt material till regionmuseet som registrerar och fotograferar konstverket.

Av rutinen framgår att det krävs ett samråd mellan minst en ledamot från konstkommittén samt en representant från konsthallen för att göra inköp. Genom att konstkommittén fattar beslut om inköp av konst samt att representant från Kristianstad konsthall medverkar på konstkommitténs sammanträde sker samråd i detta forum.

För nämndens uppföljning och tillämpning av att 1 % -regeln följs hänvisas till kontrollmål 5 i rapporten.

Bedömning

Kontrollmålet bedöms som uppfyllt.

Vår bedömning är att styrdokument och riktlinjer tillämpas. Vi konstaterar dock att det finns vissa delar i *Rutiner och strategier för köp av lös konst* som inte följs fullt ut i alla delar, exempelvis när det gäller att inköp av konst främst ska ske från svenska och nordiska konstnärer. Vi konstaterar dock att det inte är möjligt i enlighet med gällande upphandlingslagstiftning och att rutinen kommer att ses över med anledning av det. Vi anser i övrigt att rutinen följs i väsentlig utsträckning.

Kontrollmål 3

"Konsten förtecknas på ett ändamålsenligt sätt"

lakttagelser

Av det avtal som finns mellan kultur- och fritidsnämnden och Regionmuseet i Kristianstad framgår att Regionmuseet ansvarar för att fortlöpande registrera, katalogisera, fotografera och märka konst som inköpts av kommunen för att tillföras K-konstsamlingen (kommunens konst). Vid intervju med representanter från kultur- och fritidsnämnden och förvaltningen framgår att de är mycket nöjda med den professionella hantering av konsten som de får genom avtalet med Regionmuseet.

Regionmuseet använder den digitala databasen Sofie för hantering och registrering av samlingar. Detta system är enligt intervjuerna ett vanligt system hos svenska museer, arkiv och kommuner. I samband med konstinventeringen erhöll vi en genomgång av den information som finns i Sofie för konstverken. I Sofie framgår exempelvis konstens märkning(nummer), inköpsdatum, inköpspris, placering, foto på konstverket samt möjlighet till övriga kommentarer i det fall konstverket exempelvis skulle vara trasigt. Samtliga konstverk är märkta vilket framgår i Sofie. K-konsten och Regionmuseets samling särskiljs genom olika kodbenämningar. Kommunens personal har inte tillgång till Sofie.

När ett konstverk flyttas så uppdateras dess placeringen i Sofie, men tidigare placeringar tas inte bort utan byggs på för en ökad spårbarhet. Ett exempel på detta är konstverket *"Längtan"* som haft fyra placeringar vilka samtliga framgår av Sofie. Vid flytt av större konstverk som skulpturer avsedda för en särskild plats sker detta i samråd med konstnären, ett exempel på detta är Pål Svenssons *"Parad"* vilka består av fyra sammanhörande skulpturer. Dessa har flyttats från Östra Boulevarden till cirkulationsplats Vilan. Dialogen med konstnären finns dokumenterad.

Inventering av kommunens konst är enligt intervjuer en del av Regionmuseets uppdrag. Det framgår även att inventering av kommunens löskonstsamling sker löpande i samband med deponeringsärenden, detta medför att kommunens samling inventeras, periodvis, i block. Omfattande inventeringar av kommunens konst har gjorts de senaste 5 åren i samband med ombyggnationerna av Rådhus Skåne och Östra kommunhuset. Regionmuseets föremålsintendenter ansvarar för ovanstående arbetsuppgifter. Kristianstad konsthall ansvarar för den offentliga kommunala platsspecifika konsten. Enligt intervjuer ingår det i det ansvaret att hålla sig uppdaterad om den platsspecifika konstens skick, placeringar, underhåll och renovering. Konsthallen inventerar enligt intervjuer genom okulär besiktning och kontrollerar regelbundet konsten på olika platser i kommunen.

Enligt kommunens riktlinjer för inventarieredovisning så är syftet med inventarieredovisning att trygga den interna kontrollen avseende de inventarier som finns i verksamheten. Det finns även försäkringstekniska skäl. Varje nämnd ansvarar för att under nämnden lydande enheter upprättar

inventarieförteckningar. Vidare ska fysisk inventering utföras av minst två oberoende personer (de som utför kontrollen ska inte befinna sig i beroendeställning till det som kontrolleras). Respektive nämnd svarar för att tillämpningsansvisningar finns. Fysisk inventering ska ske årligen, lämpligen vid årsskiftet. Inventarier som ska redovisas är bland annat konst och museiföremål.

Utifrån erhållet register över konsten valdes konstverk ut stickprovsvis för kontrollinventering. I anläggningsregistret har varje konstverk ett anläggningsid vilket återfinns på konstverken. Vid inventeringen deltog intendent från Kristianstad konsthall, 1:e intendent från Regionmuseet och förvaltningens kulturstrateg. Samtliga utvalda konstverk gick att identifiera utifrån anläggningsregistret och överrensstämde med informationen i Sofie. Nedan redovisas kontrollinventerade konstverk.

Tabell 1: Kontrollinventerade konstverk

Konstverk	Konstnär	Typ	Placering
Antinea II	Eric Grate	Skulptur	Teaterns foajé
Ikaros	Palle Pernevi	Skulptur	Stora Torg
Laxmöte	Agge Sahlberg	Skulptur	C4 Tekniks magasin Norra Åsum
Sinfonia	Folke Truedsson	Skulptur	Museigården
Gult hus	Martin Gannås	Grafik	Östra kommunhuset
Röda hus	Martin Gannås	Grafik	Östra kommunhuset
Vitt hus	Martin Gannås	Grafik	Östra kommunhuset
Fedra	Gunilla Bandölin	Skulptur	Utanför konsthallen
Over Easy	Monika Larsen-Dennis	Fotografi	Magasinet (Trasig)
1961 12XII	Thea Ekström	Målning	Konsthallen, personaldel
1963 13VI	Thea Ekström	Målning	Konsthallen, personaldel
Skogens famn	Yvonne Larsson	Målning	Rådhuset
Syskonen(1)	Maria Hall	Målning	Foajén, Gamla Rådhuset
Syskonen(2)	Maria Hall	Målning	Foajén, Gamla Rådhuset
Syskonen(3)	Maria Hall	Målning	Foajén, Gamla Rådhuset
Syskonen(4)	Maria Hall	Målning	Foajén, Gamla Rådhuset
Syskonen(5)	Maria Hall	Målning	Foajén, Gamla Rådhuset
Iris box	Eva Larsson	Skulptur	Rådhuset
Fastflytande	Beatrice Hansson, Annika Oskarsson, Thomas Nordström	Skulptur	Centralskolan

Bedömning

Kontrollmålet bedöms som uppfyllt.

Utifrån genomförd granskning är vår bedömning att konsten förtecknas på ett ändamålsenligt sätt. Det avtal som finns mellan kultur- och fritidsnämnden och Regionmuseet bedöms säkerställa en ändamålsenlig förteckning av konsten vilken sker i systemet Sofie. Systemet Sofie bedöms innehålla väsentlig information om konstverken. Vidare grundas bedömningen på att kontrollinventering genomförts utan anmärkning.

Vi noterar dock att nämnden inte följer kommunens riktlinjer för inventarieredovisning vilken lyfter att fysisk inventering ska sker årligen. I nuläget inventeras kommunens löskonstsamling periodvis, i block och den kommunala platsspecifika konsten sker regelbundet.

Kontrollmål 4

"Förvaring, underhåll, upphängning och försäkring av kommunens konst sker ändamålsenligt"

lakttagelser

Förvaring av kommunens konst sker i ett särskilt magasin tillsammans med Regionmuseets konst. Magasinet som utgörs av en äldre stenbyggnad utgör enligt 1:e intendent på Regionmuseet goda förutsättningar för förvaring av konst då medeltemperaturen sällan avviker från 16-18 grader. För att hålla temperaturen under uppsikt finns det klimatanläggningar på första våningen vilka, enligt intervju, 1:e intendenten ser över regelbundet.

I magasinet förvaras konsten tillhörande Kristianstads kommun i två rum och finns både upphängd på system med lättrollade kullagerhjul för att det lätt ska vara enkelt att se konstverken samt stående i hyllor. Konstverk som är oinramade förvaras liggandes i hyllsystem.

Bildkälla: Minimal manual löskonst

Kristianstad konsthall och Regionmuseet Kristianstad har tagit fram en pedagogisk manual för hantering, förvaring och packning av löskonst. Denna innehåller information om hängning av tavlor:

Hänganordningar ska vara stabila, t.ex. gallerist eller rätt tavelkrok anpassade till konstverkets ram och vikt, samt väggytans material. Det är viktigt att ta reda på vad det är för slags vägg man har, olika material som gips, betong eller trä kräver ju olika tillvägagångsätt. Tyngden på tavlan har också stor betydelse, exempelvis för vilken typ av vajer som ska användas. Om du ska borra, plugga och skruva i en krok eller spika i en x-krok beror på väggens material. X-nålen fungerar på gips, trä och betong och finns i olika storlekar.

Enligt intervju med konsthallschef och intendent på Kristianstad konsthall så är det alltid någon utav dem som deltar vid upphängning av konst. I samband med upphängningen så dokumenteras också konstens placering genom att den nya platsen läggs in i databasen/ anläggningsregistret.

I det fall ett konstverk skadas under depositionstiden skall intendenterna kontaktas och Regionmuseet skall ta emot konstverket för genomgång. Reparationer av verk kan i vissa fall ske i samråd med konstnären eller konservatorer.

Det finns även framtaget en manual för skulpturer vilken innehåller rekommendationer vid flytt av stora föremål samt vid förvaring i magasin.

För kommunens skulpturer finns det en skötselplan framtagen av konservator 2012-02-09 vilken är reviderad 2015-09-03. Av denna framgår råd kring hantering och underhåll av offentlig skulptur utomhus i Kristianstad illustrerat med exempelbilder.

Enligt försäkringsbrevet för konst- och utställningsförsäkring så är kommunens konst försäkrad enligt nedan år 2019. Enligt information från kommunens försäkringsbolag den 5 juni år 2019 så avser beloppen en maxgräns per skada. Värdet på kommunens konst uppgår i anläggningsregistret till 5,7 mnkr.

Uppgift	
Egen konst förvarad på fastighet disponerad av kommunen	SEK 4,000,000
Utomhuskonst	Ej specificerat ingår i ovan
Utgående lån	SEK 1,000,000
Ingående lån	SEK 1,000,000
Tillfälliga utställningar inklusive transporter till/från	SEK 500,000

Bedömning

Vi bedömer kontrollmålet som uppfyllt.

Utifrån genomförd granskning är vår bedömning att förvaring, underhåll, upphängning och försäkring av kommunens konst sker på ett ändamålsenligt sätt. Bedömningen grundar sig på att förvaring sker under goda förutsättningar i Regionmuseets magasin i de fall konsten inte är utplacerad. Vidare finns underhållsplaner för kommunens skulpturer och vid upphängning deltar personal från konsthallen. Vi konstaterar även att ersättningsnivån från försäkringsbolaget avser en enskild skada och utifrån detta bedöms värdena som ändamålsenliga.

Kontrollmål 5

"Kultur- och fritidsnämnden följer upp att en-procentsregeln tillämpas"

lakttagelser

Arbetet kring 1 % -regeln är en omfattande process som förvaltningen vid intervjuer framhåller att de arbetat mycket med de senaste åren. Till samtliga projekt som omfattas av regeln upphandlar förvaltningen konstkonsulter som arbetar med konstprojekten i byggnationerna. Konstkonsulten utgör också en del av den K-projektgrupp som ansvarar, på uppdrag av konstkommittén, för urval och förslag av konstnär/ konstnärer. K-projektgruppen är en operativ sakkunnig grupp, bestående av konstkonsult, representant från Kristianstads konsthall, representant från kultur- och fritidsförvaltningen, C4 teknik samt brukarrepresentanter.

Till varje projekt som omfattas av 1 % -regeln tas det fram ett konstprogram. Konstprogrammet är ett planeringsunderlag och styrdokument för hur den konstnärliga gestaltningen ska hanteras. Konstprogrammets syfte är att beskriva förutsättningarna för konstnärlig gestaltning, kravspecifikation och urvalsprocess. Konstprogrammet är ett av flera underlag för upphandling av konstnärligt uppdrag enligt LOU. För varje enskilt konstprojekt i Kristianstads kommun tas ett konstprogram fram som i bild och text beskriver projektet och processen.

Vi har i granskningen tagit del av ett konstprogram över Kristianstads arenaområde. Konstprogrammet beskriver kortfattat byggprojektet som helhet och beskriver därutöver den konstnärliga gestaltningen både inomhus och utomhus. Programmet beskriver vidare konstprojektets organisation, upphandlingsprinciper samt budget och tidplan. Därefter beskriver programmet vilka olika etapper som skett under projektets gång och när de färdigställts. Kopplat till projektet kring arenaområdet har vi också fått ta del av K-projektgruppens minnesanteckningar samt konstkommitténs minnesanteckningar. Kopplat till projektet kan vi se att nämnden 2017-10-26 § 99 fattade beslut att anta skissförslaget som konstnärlig gestaltning för Kristianstads arenaområde. Enligt intervjuerna ska riktlinjen för 1 % -regeln till stora delar ha följts genom åren, vilket ovanstående stickprov bekräftar.

I nuläget tar nämnden del av projekten som görs inom ramen för 1 % regeln det i samband med att konstnären har utsetts och att skissförslag tagits fram. Efter en genomgång av nämndens protokoll under april år 2018 till april år 2019 kan vi se att nämnden vid fyra tillfällen beslutat att anta skissförslag för konstnärlig gestaltning enligt 1 % -regeln. Nämnden tar inte del av konstprogrammen efter projektets färdigställande.

Nämnden tog dock del av information kring projektet vid arenaområdets färdigställande genom Kristianstads konsthalls och allmänkulturens verksamhetsberättelser 2018. Vidare tog nämnden också del av konstkommitténs protokoll från mötet 2018-06-18 som delgivning vid nämndens sammanträde 2018-09-06. Av konstkommitténs protokoll framgår att konstverket vid arenaområdet är invigt.

2019-03-12 fattade kommunfullmäktige beslut om reviderade riktlinjer enligt 1 % regeln. Enligt beslutet ska 1 % regeln även omfatta projekt där AB Kristianstadsbyggen eller bolagets dotterbolag är byggherre/ hyresvärd och Kristianstads kommun kommer att vara hyresgäst med en hyrestid av minst 20 år.

En viktig förändring i den nya 1 % regeln är att projekt i investeringsbudgeten skapar en samlad pott och utifrån denna pott beslutas vilka byggprojekt eller miljöer som ska prioriteras för konstnärlig gestaltning. Detta innebär att nuvarande avgränsningar kring att 1 % regeln endast avser projekt överstigande 10 miljoner samt att utrymmet endast är kopplat till aktuellt projekt tas bort.

Vid intervjuer med representanter från kultur- och fritidsförvaltningen så lyfts det fram att samarbetet med C4 Teknik historiskt inte alltid skett i enlighet med 1 % regeln (se punkt 5 i bilaga). Detta beror enligt intervjuerna på att det inte alltid funnits någon ansvarig från C4 Teknics sida varför kommunikationen i vissa fall blivit bristfällig i projekten. Det lyfts även fram att det numera finns en konstansvarig på C4 Teknik och att samarbetet nu fungerar bättre. Enligt den nya riktlinjen för 1 % regeln så ska C4 Teknics konstansvarig även ha fler träffar med kultur- och fritidsförvaltningen än vad som var skrivet i den gamla riktlinjen.

Bedömning

Kontrollmålet bedöms som uppfyllt.

Utifrån genomförd granskning är vår bedömning att kultur- och fritidsnämnden har tillämpat 1 % regeln utifrån sitt ansvarsområde. Bedömningen grundar sig på att vi genom granskning av ett projekt enligt 1 % regeln har kunnat se att det till stor del efterlevs och att samtliga steg i processen är väldokumenterade. Vi ser det som positivt att riktlinjerna för 1 % regeln reviderats under år 2019 för att tydliggöra ansvarsfördelningen och tillämpningen av 1 % regeln. Vi har ännu inte kunnat följa upp tillämpningen av den nya riktlinjen för 1 % -regeln då inget projekt har påbörjats och slutförts sedan den beslutades.

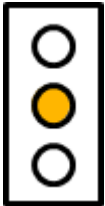
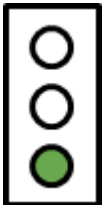
Vi anser dock att det vore av vikt för nämnden att ta del av konstprogrammen när projekten är slutförda i syfte att säkerställa dess genomförande.

Revisionell bedömning

Vår bedömning är att kultur- och fritidsnämnden i allt väsentligt har en ändamålsenlig hantering av kommunens konst. Bedömningen grundar sig på utfallet av nedan kontrollmål.

Bedömningar utifrån kontrollmål

Bedömningar mot kontrollmål

Kontrollmål	Kommentar	
Kontrollmål 1	Delvis uppfyllt Vår bedömning är att det delvis finns ändamålsenliga styrdokument och riktlinjer. Bedömningen grundar sig på avtalet mellan nämnden och Regionmuseet inte berör inventeringen av kommunens konst. Vidare grundar det sig på att reglementena inte har blivit reviderade de senaste åren. Vi ser det som positivt att det pågår ett arbete med att ta fram ett förslag till förnyat avtal med Regionmuseet inom vilket regelbunden inventering kommer att förtydligas. Vidare pågår det även ett arbete med att revidera reglementen för konstkommittén.	
Kontrollmål 2	Uppfyllt Vår bedömning är att styrdokument och riktlinjer tillämpas. Vi konstaterar dock att det inte är möjligt i enlighet med gällande upphandlingslagstiftning att enbart köpa in svensk och nordisk konst och att rutinen kommer att ses över med anledning av det. Vi anser i övrigt att rutinen följs i väsentlig utsträckning.	

Kontrollmål 3	Uppfyllt Vår bedömning är att konsten förtecknas på ett ändamålsenligt sätt. Förteckningen över konsten hanteras av Regionmuseet genom avtal mellan nämnden och Regionmuseet. Kontrollinventering har skett utan anmärkning. Vi noterar dock att nämnden inte följer kommunens riktlinjer för inventarieredovisning vilken lyfter att fysisk inventering ska sker årligen. I nuläget inventeras kommunens löskonstsamling periodvis, i block och den kommunala platsspecifika konsten sker regelbundet.	
Kontrollmål 4	Uppfyllt Utifrån genomförd granskning är vår bedömning att förvaring, underhåll, upphängning och försäkring av kommunens konst sker på ett ändamålsenligt sätt. Bedömningen grundar sig på att förvaring sker under goda förutsättningar i Regionmuseets magasin i de fall konsten inte är utplacerad. Vidare finns underhållsplaner för kommunens skulpturer och vid upphängning deltar personal från konsthallen. Vi konstaterar även att ersättningsnivån från försäkringsbolaget avser en enskild skada och utifrån detta bedöms värdena vara ändamålsenliga.	
Kontrollmål 5	Uppfyllt Vår bedömning är att kultur- och fritidsnämnden har tillämpat 1 % regeln utifrån sitt ansvarsområde. Bedömningen grundar sig på att stickprov visat på att riktlinjen följts samt att samliga steg i processen är väldokumenterade. Vi ser det som positivt att riktlinjerna för 1 % regeln reviderats under år 2019 i syfte att tydliggöra ansvarsfördelningen.	

Vi anser att det vore av vikt för nämnden att ta del av konstprogrammen när projekten är slutförda i syfte att säkerställa dess genomförande.

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi kultur- och fritidsnämnden att:

- se över benämningen för konstkommitténs reglemente,
- uppdatera avtalet mellan nämnden och Regionmuseet gällande inventering av konst,
- revidera *Rutiner och strategier för inköp av lös konst* så den **överensstämmer med** lagen om offentlig upphandling,
- säkerställa att kommunens riktlinjer för inventarieredovisning följs gällande inventering,
- ta del av konstprogrammen även efter projektets slutförande.

Bilagor

Bilaga 1 – Riktlinjer för 1%-regeln

Riktlinjer för konstnärlig gestaltning i Kristianstads kommun enligt ”1%-regeln”.

1 % regeln gäller från och med att Kommunstyrelsen fattade beslut 2008-08-13.

1. Vid all ny- om eller tillbyggnad av offentliga byggnader och miljöer där kommunen står som byggherre skall 1 % av den beräknade byggkostnaden (exkl. moms) avsättas för konstnärlig gestaltning i samband med att kalkyl för budget framtages. Anslaget skall justeras om större förändringar sker i investeringsprojektet.

2. Drifts- och underhållskostnader som berör den konstnärliga gestaltningen avsätts löpande med 1% ur den kalkylerade beräkningen av 1% regeln om gestaltningen finns eller görs i samband med fastighetsinvestering.

3. Om den beräknade byggkostnaden understiger 10 miljoner kr avsätts inga medel i enlighet med enprocentsregeln för konstnärlig gestaltning.

4. Procentregeln tillämpas inte heller på byggprojekt som inte i någon större utsträckning kommer att användas av eller besökas av allmänheten.

5. C 4 Teknik skall minst två gånger per år lämna skriftlig information till Kultur- och fritidsförvaltningen och *K-projektgruppen* om investeringar som är aktuella för gestaltungsuppdrag. De ekonomiska förutsättningarna för gestaltungsuppdragen skall ingå i redovisningen. Informationen lämnas under vår och höst, dels när investeringsbudget framtages, dels efter att KF fattat beslut om genomförande. Framförhållningen i varje projekt måste vara mycket god då det är viktigt att konstnären kommer in tidigt i projekten.

6. Procentanslaget tillfaller ekonomiskt respektive byggprojekt. Vid särskilda fall kan detta omdisponeras för att öka flexibiliteten kring konstprojektens utformning.

7. Vid varje projekt där konstnärlig gestaltning skall utföras har *K-projektgruppen*, på uppdrag av konstkommittén, ansvar för urval och förslag av konstnär/konstnärer eller grupp. *K-projektgruppen* består av fasta medlemmar: Kultur- och fritidsförvaltningens chef och/eller förvaltningens kulturutvecklare, chefen för Kristianstads konsthall, intendenten för Kristianstads konsthall, projektledare från C4 Teknik, som sedan utökas med representant för projektets brukare/hyresgäst vid projektstart. Den av C4 Teknik tillsatta projektledaren kallar *K-projektgruppen* till startmöte för projekteringen.

8. Den konstnärliga gestaltningen arbetas sedan fram i *K-projektgruppen*. I gruppen skall ovan nämnda fasta medlemmar ingå. Vid behov utökas *K-projektgruppen* med representant från anlita arkitektkontor och andra intressenter. En sådan utökad arbetsgrupp bör även användas när gestaltningen gäller en central funktion eller plats i staden. *K-projektgruppen* informerar konstkommittén löpande under projektarbetets gång.

9. Kultur- och fritidsnämndens konstkommitté har mandat att fatta det definitiva beslutet om den konstnärliga gestaltningen som *K-projektgruppen* föreslår. Vid investeringar överstigande ca 75 miljoner kronor går ärendet därefter över till Kultur-

och fritidsnämnden för slutgiltigt godkännande. Vid investeringar som berör miljöer av allmänt intresse kan konstkommittén välja att låta ärendet övergå till Kultur- och fritidsnämnden.

10. Procentanslaget skall täcka samtliga kostnader såsom konstnärens arvode (inkl. sociala avgifter), materialkostnader, frakt samt eventuella konsultkostnader och skissarvode.

11. Vid behov kan extern konstkonsult anlitas för den konstnärliga gestaltningen. Detta konsultarvode betalas då ut med ca 10% från projektbudgetens 1% ram.

12. Kultur- och fritidsförvaltningen upprättar ett kontrakt med konstnären där samtliga förutsättningar för den konstnärliga gestaltningen skall framgå. Kultur- och fritidsförvaltningen ansvarar för att kontraktet med konstnären efterlevs.

13. Konstnären presenterar ett skissförslag och budget för den konstnärliga gestaltningen för *K-projektgruppen*.

14. *K-projektgruppen* skall tillsammans med konstnären delta i slutbesiktningen av den konstnärliga gestaltningen.

Kultur- och fritidsförvaltningen
Konstkommittén
C4 Teknik
okt 2009

28 augusti 2019

Lena Salomon
Uppdragsledare

Malin Jönsson
Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Kristianstad kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2019-03-20. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.